

ขยะมูลฝอย คือ ของที่หมดประโยชน์ใช้สอย หมดคุณภาพ หรือชำรุดแตกหัก รวมไปถึงของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิต และการใช้สอย ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการกำจัด การคัดแยก ขยะและการนำวัสดุเหลือใช้ มาทำปุ๋ยหมัก เป็นการลดปริมาณขยะและรักษา สิ่งแวดล้อม

การแยกขยะมูลฝอย ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ขยะมูลฝอยเปียก ได้แก่ เศษอาหาร และพืชผักผลไม้จากบ้านเรือน ที่เหลือจากการบริโภค หรือจากการประกอบอาหาร ขยะเหล่านี้มีความชื้นสูง อินทรีย์วัตถุสามารถย่อยสลายได้ง่าย และส่งกลิ่นเหม็น

2. ขยะมูลฝอยแห้ง ได้แก่ เศษกระดาษ เศษผ้า แก้ว โลหะ ไม้ ยาง พลาสติก ฯลฯ ขยะมูลฝอยชนิดนี้มีทั้งเผาไหม้ได้ และเผาไหม้ไม่ได้ เป็นขยะที่เรา สามารถเลือกวัสดุที่เป็นประโยชน์กลับมาใช้ได้อีก โดยทำการคัดแยกก่อนนำมา ทิ้ง ซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องนำไปทำลายลงได้ และนำส่วนที่ใช้ ประโยชน์ได้ไปขายต่อ

3. ขยะมูลฝอยอันตราย ได้แก่ ของเสียที่เป็นพิษ มีฤทธิ์กัดกร่อน และ ระเบิดได้ง่าย ต้องใช้กรรมวิธีในการทำลายเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นวัสดุที่มีอันตราย

เช่น สารเคมี ยาฆ่าแมลง ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดไฟ หลอดฟลูออโรเรสเซนต์ หรือขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาล

ซึ่งขยะมูลฝอยทั้งหลายเหล่านี้ ต้องใช้วิธีการกำจัดต่าง ๆ กันไปเช่น

- ❖ การเผาขยะ
- ❖ การแปรสภาพขยะมูลฝอยเป็นพลังงาน
- ❖ การหมักทำปุ๋ย
- ❖ การฝังกลบ

การทำปุ๋ยหมักจากขยะในครัวเรือน

ขั้นตอนที่ 1

เลือกพื้นที่สำหรับทำการหมักขยะ ควรจะอยู่ในบริเวณที่น้ำสามารถระบาย ได้ดี และอยู่ใกล้น้ำใช้ และควรเป็นจุดที่สามารถขนส่งขยะมาได้อย่างสะดวก อยู่ห่างจากบ้าน รั้ว ต้นไม้ และแปลงผักพอสมควร

ขั้นตอนที่ 2

เลือกประเภทถังหมักหรือใช้หลุมหมัก ถังหมักมีประโยชน์ในการควบคุม ความสะอาด รักษาระดับความชื้น และความร้อนให้คงที่ได้อยู่ได้ ถังหมักควรจะ ออกแบบให้มีพื้นที่ว่างหรือรูสำหรับระบายอากาศ ควรใช้ถังหมักที่เตรียมมาจาก วัสดุที่หาได้ง่าย เช่น ไม้ คอนกรีต หรือไม้ไผ่สาน ที่มีขนาดบรรจุประมาณ 1 ลบ.ม. ซึ่งสามารถใช้บรรจุขยะที่จะใช้หมักได้ประมาณ 0.5 - 1 ตัน ถ้าขยะมีปริมาณมาก จำนวนถังหมักก็ควรที่จะเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ถังหมักควร จะ มีด้านบนที่สามารถเปิดปิดได้ เพื่อใช้ในการพลิกกลับขยะ และควรที่จะเปิดให้ ด้านล่างของถังสัมผัสกับพื้นดินได้ หรือถ้าวางไว้บนพื้น ก็ควรจะมีรูสำหรับระบาย น้ำออกจากถังพัก และคลุมถังหมักไว้ด้วยวัสดุประเภทที่กันน้ำได้ (ซึ่งในโครงการ นี้ แนะนำให้ใช้ หลุมหมัก เสวียน หรือถังซีเมนต์)

ขั้นตอนที่ 3

เลือกประเภทของขยะที่จะใช้หมัก ขยะที่มีสีน้ำตาล เป็นขยะที่มีคาร์บอนสูง ส่วนใหญ่เป็นขยะแห้ง หญ้าแห้ง ใบไม้ เปลือกไม้ ฟางข้าว ขยะที่มีสีเขียว เป็นขยะที่มีไนโตรเจนสูง ส่วนใหญ่เป็นขยะสด เช่น เศษอาหาร ผัก เปลือกผลไม้ หญ้าและใบไม้สีเขียว ในหลุมหมักขยะ หรือถังหมักหนึ่ง ๆ ควรจะประกอบด้วยขยะที่มีสีน้ำตาลและขยะที่มีสีเขียวในปริมาณที่เท่า ๆ กัน และมีขนาดแตกต่างกัน เพื่อให้มีขยะอัดตัวกันแน่นจนเกินไป ส่งผลต่อการถ่ายเทอากาศและความชื้น

ขั้นตอนที่ 4

วิธีการหมัก

- ☞ รดน้ำที่พื้นหลุมให้เปียก ถ้าหลุมหมักขยะเป็นหลุมดิน
- ☞ รองก้นหลุมด้วยเศษไม้หรือกิ่งไม้ สูงประมาณ 10 - 15 ซม. เพื่อให้อากาศบริเวณก้นหลุมถ่ายเทได้สะดวก
- ☞ วางเรียงขยะเป็นชั้น ๆ โดยใส่ขยะสลับชั้นกันระหว่างขยะที่ย่อยสลายยาก (ขยะที่มีสีน้ำตาล) และตามด้วยขยะที่ย่อยสลายง่าย (ขยะที่มีสีเขียว) รดน้ำและผสมให้เข้ากัน ความหนาของชั้นขยะประมาณ 5 - 10 ซม.
- ☞ สามารถเติมขยะลงไปหลุมหมักได้ทุกวัน และควรนำเศษดินมากลบเศษอาหารเป็นชั้นบาง ๆ เพื่อลดกลิ่นและแมลงรบกวน
- ☞ เติมน้ำในหลุมหมักเพื่อรักษาความชื้นให้เหมาะสมต่อกระบวนการย่อยสลาย การหมักที่ดีควรมีน้ำเป็นส่วนประกอบประมาณ 45 - 50 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเปรียบเทียบกับน้ำหนัก

ขั้นตอนที่ 5

การดูแลหลุมหมักหรือถังขยะ ควรเพิ่มปริมาณอากาศในกองขยะโดยการพลิกกลับขยะในหลุม หรือในถังหมัก หากกองขยะแห้งเกินไป ก็ควรรดน้ำให้ความชื้นพอเพียงต่อการย่อยสลาย งดเว้นการเติมขยะที่มีการเน่าเหม็นง่าย เช่น กระดุกสัตว์ เศษเนื้อ หรือเศษเครื่องในปลา ฯลฯ ขยะที่หมักได้แล้ว ขยะจะมีสีดำ เนื้อขยะร่วนซุยและมีอุณหภูมิคงที่สม่ำเสมอ

เอกสารเผยแพร่

โครงการบริหารจัดการขยะโดยชุมชน

จัดทำโดย
องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี
ตำบลสมอพลี อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
โทร. 032-493529

